

Téereb Dañeel — Ñaar fukki juróom-ñent

Ndaw Belshazzar ak Waxtu Kàddug Yonent bi: Ubbi yoonu Dibeer bi, Mbëggeel Babilon, ak Jafe-jafe bu mujj bi

Jeff Pippenger
2023-12-24

Ndablu Belshazzar moo xamle “waxtu” yoonu Dibeer bi, waaye mu teg doole gi ci kaw attec bëñu réew mi. Nataalu wurus wa Nebukadnetsar ci Daniel sarax su ñetteel, moo teg benn jaar-jaar boobu itam ci ngirëm nit ñi Yàlla takkaloo, ñoom ñi ñu yékkati gannaaw loolu muy sañ-sañu màndarga. Daniel sarax su juróom-benn, moo wax ci benn rédd boobu itam, waaye mu jëm ci wàllu taxawaayu bëñu Protestan bi. Belshazzar dafay tegtal “réew mi,” te woo na junniy ay “sangam.”

Buur Belshazzar defar reer lu mag ñaar-fukki téeméeri boroomam, te naan biiñ ña ca kanam. Belshazzar, bi mu mosalee biiñ ba, santaane ñu indi ndab yu wurus ak yu xaaalis yi baayam Nebukadnesar jële woon ca kër Yàlla ga nekk Yerusaleem, ngir buur bi ak ay kilifam, ay jabaram, ak ay séytaanam, naan ci. Noonu ñu indi ndab yu wurus yi jële woon ca kër Yàlla ga nekk Yerusaleem; te buur bi, ak ay kilifam, ay jabaram, ak ay séytaanam, naan ci. Ñu naan biiñ, di màggal yàllay wurus, ak xaaalis, ak xàñjar, ak weñ, ak bant, ak doj. Ca saa si sax baaraamu loxo nit feeñ, di bind jublu ci wetu lamp bi, ci mbind mi nekk ci tata kër buur ba; te buur bi gis cër baaraam bi doon bind. Daniel 5:1–5.

Lamb “fukk” mooy melokaan, te téeméeri ak junni ñoo ngi rekk yokk réyug benn misaal boobu. Ci sarax 6, téeméeri ak ñaar-fukk ñoo ngi doxal yoon wu nax, te téeméeri ak ñaar-fukk mooy misaalu saraxalekat yi. Boo xoolée “rédd ci kaw rédd,” reeru Belshazzar dafay wone attec nguur gu yàqu, ak attec kèrgëmmin gu yàqu. Belshazzar dafa màndi woon ca biiñu Babilon, te gannaaw loolu mu dogal neexal yàllaadi yëf yu sell yi nekk ci kër Yàlla ga nekk Yerusaleem.

Yonent bi nee: “Gis naa beneen malaaka wàccé asamaan, yor kàttan gu réy; te ndox mi leer ak ndamam. Mu wax ak baat bu dëgër, ne: Babilon bu mag bi daanu na, daanu na, te mu nekk kërug rab yi” (Révélation 18:1, 2). Lii mooy benn bopp kàddug ndiggël gi malaaka bu ñaareel bi jébbaloon. Babilon daanu na, “ndaxte moo tax xeeti àddina yépp naan biiñu meram jigéenu njaaloom” (Révélation 14:8). Lan mooy biiñ boobu?—Ay njàngalem yu dul dëgg. Jox na àddina gi bésub noppalu bu dul dëgg, wu taxaw ci bérab Sabat bi digle bu ñeenteel bi sant, te delloo na fen boobu Seytaane jëkk a wax Hawaa ca Eden—ne bakkan am na duggu gu bindul àddina. Njuumte yu bari, yu boka ci benn xeet, moo leen siiwal fu nekk, “di jàngale digley nit ñi muy njàngale yu ñu teg ni njàngale yu Yàlla” (Màccë 15:9).” Selected Messages, téere 2, 118.

Biiñ bi Belshazzar doon naan mooy ndoorte ju dul Yàlla te ñu tudde sabbat bu paapale bi, ndaxte reer gi dafa tegu woon waxtu gu waxoon ci Yonent yi, mooy “waxtu” bu yoonu Dibeer bi. Yomb yi dëkkalukaayu sell ba mu indi woon ca néegu reer ga, dañoo doon tegtal waxuma rekk ñaawteef ci Yàlla, waaye itam yomb yu sell yi dañoo tegtal nit ñi Yàlla, ndaxte li dëgg-dëgg am ci mbind mi dafa tegu li ruu la, te nit ñi ay yomb lañu.

Waaye ndax moomu dalu Yàlla dafa taxaw bu wér, yor màndarga bii: Boroom bi xam na ñi bokk ci moom. Te itam: Na ku tudd turu Kirist dëddu lu bon. Waaye ci kër gu mag amul ay ndab yu wurus ak yu xalis rekk, waaye am na itam yu bant ak yu suuf; ay ndab yuñu jagleel teral, ak yeneen yuñu jagleel toroxal. Kon nag, bu nit ki settee boppam ba soree ak yooyu, dina nekk ndab bu ñu jagleel teral, sella, te yelloow ngir jëfandikook Boroom kër gi, waajal ngir bépp jëf ju baax. 2 Timote 2:19–21.

Ci biir yàq nit Yàlla yi jaarale ko ci di leen gaññloo jaamu-bésu-Dibéer buñu leen farata, bindu gu tàng gi dafa xamle àtteb rey ci kaw Belshassar.

Ci waxtu la, baara yu melni loxo nit gén, bind ci wetug lamp bi, ci kaw peñu mi ci miirub kërug buur bi; te buur bi gis xaajub loxo ga doon bind. Noonu kanamam buur ba soppeeku, te xalaatam jaxasoo ko, ba tax teqeer yi ci ndiggam yàqu, te bëram yi doorante. Buur bi wax ci kàddu gu kawé ngir ñu indi jibarakat yi, Kalde yi, ak rombkat yi. Te buur bi wax, ne xam-xamkat yi répp ci Babilon: ku mana jàng bind gi, te xamal ma ay tekkiinam, dees na ko sol mbubb mu xonq te takkal ko gànjanu wurus ci baatam, te dina nekk ñetteelu kilifag nguur gi. Daniel 5:5–7.

Ci jamonooy ci mbind mi, dees na ko xam ne baay Belshazzar dafa woon bàyyi nguurug politig bi ci ay loxo Belshazzar, te moo tax li gën a mag la doomam man a joxe ngir tekki bind mi mooy taxawaayu ñetteelu buur. Bu jemale ci yoonu Dibéer bi ci États-Unis, njiitu politig yi dinañu nekk ci taxawaayu toppatoo ci kanam njiitu diine yi, ñiy liggéey ngir dugal beneen melow jaamu. Nataalu rab wi dafay tegtal booloo gi doxante entre kerk ak réew, ak kerk gi moo yor kilifteef gi ci jokkoo gi, te ci yoonu Dibéer bi Belshazzar mooy buur bu politig, noonu mu mel ni réew mi, waaye dafa nekkoon ñaareelu kilif ci suufu sañ-sañu diine bu baayam. Li gën a mag la manoon a joxe Daniel mooy ne mu nekk ñetteelu kilif.

«Bi njëg mbooloom gëm gi njëkk bi dafa yàqu ba muy dëddoo ak yombtéem xebaar bu baax bi te nangu aaday ak cosaan yu bokk ci ñi dul Yàlla, mu sànni Xelum Yàlla ak dooleem; te ngir man a noot xel ak yéene nit ñi, mu wut ndimbal ci kàttanu nguur gu àddina. Li nekk ci séen jeexital mooy papaas bi, di mbooloom gëm gu yor kàttanu nguur gi te di ko jëfandikoo ngir yokk ay mébétam boppam, rawatina ngir mbugal “kàttanug dëggadi.” Ngir États-Unis man a sos melokaanu rab wi, kàttanu diine bi war na noot nguur gu sivil gi ba tax sañ-sañu nguur gi itam mbooloom gëm gi di ko jëfandikoo ngir jot ci ay mébétam boppam....»

«Li ëpp yokkute dimanche bi ci wetu kërkatii protestant yi, mooy yokkute jaamu njiitu Pap bi — mooy mala bi. Ñi xam bu baax laaj yi santum ñeenteel bi di joxe, te tànn di sàmm sabbat bu dëggul bi bàyyi bi dëgg bi, ñoo ngiy wonee sàkku ak màggal ci kàttan googu rekk gi ko santaane. Waaye ci jëf ju muy yokk ab warugar diine ak doole bu nguur gi, kërkatii boppam dinañu sos melokaanu mala bi; moo tax li ñuy yokkute dimanche bi ci États-Unis, dina doon yokkute jaamu mala bi ak ay melokaanam.» The Great Controversy, 443, 448, 449.

Ci biir la sàkku jikko di feeñ, te ndigël gu kumpa gii ñu bindoon ci miir mi indi na ab biir ci dundug Belshazzar te mu màndargaal jeexital nguuram; noonu it mu doon misaal bu jeexital nguuru rab wu suuf si. Belshazzar dee na guddig ga ngay, te loolu di wone yoonu Dibees bi, bu États-Unis daanuwee ni juróomeelu nguur gi ci waxi kàddu-yàlla yi ci yoonu Dibees bi, waaye

États-Unis daldi yéeg ci saa si nekk buur bu gën a jiitu ci fukk yi buur. Fukk yi buur mooy juróom-ñaareelu nguur gi ci waxi kàddu-yàlla yi, te ñoom it daldi déggoo ci saa si jox seen juróom-ñaareelu nguur gi rab wa.

Ndax Yàlla def na ci seen xol ngir ñu matal coobareem, te bokk benn xalaat, di jébbal seen nguur rab ba, ba keraat ba kàdduy Yàlla mat. Peeñu 17:17.

Yëngu mujj yi mujj yi dañuy daw gaaw, te jëlloo bi nekk ci diggante buur gu juróom-benn ba ak gu juróom-ñaar, te gannaaw loolu ba ak gu juróom-ñett, dafay gaaw, ndaxte àddina bi nekk na ci jafe-jafe ju réy. Dàq bi ñuy dàq rab wu suuf wi moo waral Belshazzar mu ragal, te ni mu doon buur bu njëkk ci fukki buur yi, mooy firndeel ragal gi bépp buur ci suuf si di jàng ci dëjju États-Unis. Ci Peeñu gi, saaru fukki benn, “waxtu” wi bind mi feeñee ci miir mi, mooy “waxtu” bu yëngu-yëngu suuf gu mag ga. Foofa la ñu màndargaal ñetti nataali Islam, te mooy Islam moo tax buur yi ragal ci fan ya mujj ya.

Ndaxte buur yi dajale woon nañu; ñoom ñépp ñoo jaare boole. Gisuñu ko, ba ñuy waaru; xel mu metti daldi leen jàpp, te ñu gaaw a daw. Foofu ragal jàpp leen, ak metit gu mel ni bu jigéen ju bëgg a jur. Yow nga damm gaal yu Tarsis ak ngelaw gu bawoo penku. Ni nu ko déggé woon, noonu it la nu ko gis ci dëkkub Boroom mbooloom xare yi, ci dëkkub sunu Yàlla: Yàlla dina ko taxawal ba fàww. Selah. Sabóor 48:4–8.

Boroom bi, walla buur yi, da ñoo dajale woon ca reeru Belshazzar ga, di naan biiñu Babilon te di jëfandikoo ak xool yëfi ndagalu bëgg-bopp yu sell yi ci kër Yàlla ga, ba ragal jàpp leen, ni ko ragalu Belshazzar melaloon bi bind gi feeñee ca miir ma. Ragalu Belshazzar mooy tàmbali ragal gu di yokku, giñ ko ci jigéen ju nekk ci metitu jur; te “waxtu” bi ci Peeñu xawar yi fukki benne leads na ca saar fukki ñaar, fañu màndarga mi di ko tegtal ci jigéen ju nar a jur. Njàngat metitu jur bu njëkk mooy bind gi ci miiru néeg bu reer ba. Ragal ga “ngelaw su penku” mooy ko waral, moom mi “di damm gaal yu Tarshish.”

Ci biir-u leku Belshassar, “junni boroom yi” dañuy naan biiñu Babilon, bi tegu ne mooy dugalil Alxames. Ca waxtu woowu, orkestru Nebukadnesar tàmbali na xale mbëll yi, ndaxte Belshassar sant na ñu yóbbu ca biir jéego yi te woon ci kër sell ba. Jigéenu moykat bu Tir tàmbali na woy, te Israeel gu dëddoo ak Yàlla tàmbali na fecc wër nataalu wurus wu Nebukadnesar. Waaye mbëggeel moomu dafa am ku ko dogg, mooy “ngelaw lu bëj-gànnar,” bi di “ñetteelu musiba” bi di ñëw gaaw, te mooy itam “juróomeelu liit.” Bi Islaam doggee mbëggeel ma, “xeeti àddina yi mer nañu.” Mer nañu, ndaxte gaal yi Tarshish, tegu ne mooy misaalu tabaxu koom-koomu suuf si mépp, noyy nañu ca diggu géeg ga.

Tarshish moo doon saay-saaykatam ndax bareb alal yu xeet wu nekk; ñu di jënd ak jàay ci sa kër gu yaatu ak xalis, ak weñ, ak etañ, ak plomb. Jawan, Tubal ak Meshek, ñoom ñoo doon saay-saaykatam; ñu di jënd ak jàay ci sa pénc ak nit ñi ak juntuukaayi xànjaru xons. Waa kër Togarmah daan nañu jënd ak jàay ci sa kër gu yaatu ak fas, ak boroom fas, ak mburu-yoon. Nit ñi dëkk Dedan ñoo doon saay-saaykatam; bare i dunu àddina ñoo doon njayum sa loxo: ñu indil la, ni may, bakkani elefañ ak ebèn. Sëri moo doon saay-saaykatam ndax bareb mbir yi nga liggéey; ñu di jënd ak jàay ci sa kër gu yaatu ak emerod, ak xonq bu buur, ak rabu yu ñaw, ak

linu bu set, ak koray, ak agat. Yuda ak suufu Israyil, ñoom it ñoo doon saay-saaykatam: ñu di jënd ak jàay ci sa pénc ak dugub Minnit, ak Pannag, ak lemm, ak diwlin, ak tangaay. Damaas moo doon saay-saaykatam ndax bareb mbir yi nga liggéey, ndax bareb alal yépp; ak biiñu Helbon, ak gub gu weex. Dan itam ak Jawan, ci seen doxantu, ñu daan jënd ak jàay ci sa kër gu yaatu: weñ wu leer, ak kasiya, ak kalamus, ñoo nekkoon ci sa pénc. Dedan moo doon saay-saaykatam ci yére yu tedd ngir woto yi. Araabi ak gépp njiiti Kedar, ñoom ñoo daan liggéey ak yaw ci xarmi yi, ak béy yi, ak bëy-sàmm yi: ci yooyu lañu nekkoon saay-saaykatam. Saay-saaykat yi Seba ak Raama, ñoom ñoo doon saay-saaykatam; ñu di jënd ak jàay ci sa kër gu yaatu ak gën a rafet ci spice yépp, ak wéer yu jafe-jafe yépp, ak wurus. Haraan, ak Kanne, ak Eden, saay-saaykat yi Seba, Ashur, ak Kilmad, ñoom ñoo doon saay-saaykatam. Ñooñu ñoo doon saay-saaykatam ci xeeti mbir yépp, ci yére yu baxa bu baxa, ak rabu yu ñaw, ak ci àndu yu fees ak yére yu jafe-jafe, ñu laxasoo leen ak buum, te ñu def leen ak sedar, ci sa njay. Gaal yu Tarshish daan nañu woy ci sa mbir ci sa pénc; te nga fees, te nga neex lool ci biir géej yi. Saaykat yi ngaayal sa gaal yi yóbbu nañu la ca ndox mu mag; ngelawlu penku bi dafa la damm ca diggu géej yi. Sa alal, ak sa kër gu yaatu, sa njay, saaykat gaal yi, ak njiiti gaal yi, sa way tabax gaal yi, ak ñiy liggéey sa njay, ak sa nit ñi xare yépp, ñi nekk ci yaw, ak mbootaay gépp gi nekk ci sa biir, dinañu daanu ca diggu géej yi bésu sa yàqute. Ezekiyel 27:12–26.

“Gaal yu Tarshish” ñooy misaal bu mën a tektal jumtukaayu koom-koom bu suuf si, te “ngëlaw gu penku” dafa leen alal ci biir géej gi. Ezekiel xamal na nu ne loolu am na ci “bésu sa yàqute,” te mbir mi ñuy wax ci Ezekiel saar ñaar-fukk ak juróom-ñar, mooy jooytu ngir Tyrus.

Kàddu Boroom bi dellu ci man, ne: Léegi, yaw doomu nit ki, yal na nga yékkati ab jooy ngir Tir; te nga wax Tir ne: Yaw mi nekk ca buntu géej ga, te di jaaykat bu xeet yi ngir ñu bare ci dun ya, nii la Boroom Yàlla bi wax: Éey Tir, dangaa wax ne: Maa ngi nekk ci matug taar. Esekiyel 27:1–3.

Bésu ruujug Tiris mooy mbirum jooyu bi. Bésu ruujug Tiris mooy yoonu Dibeer, ndaxte Tiris mooy misaalug papaas bi, te àtteem di tàmbali ci “waxtu” wi ba ñaareelu baat bi ci Peeñu 18 tàmbalee woote nit ñi ngir génne leen Babilon.

Noonu ma nga déggat baneen baat buy jóge asamaan, naan: Génneleen ci moom, yéen sama nit ñi, ngir ngeen bañ a bakk ci ay bàkkaaram, te ngir ngeen bañ a jot ci ay mbugalam. Ndaxte ay bàkkaaram yeg nañu ba asamaan, te Yàlla fàttaliku na ay tooñam. Feyleen ko ni mu leen feye woon, te yokkleen ko ñaar yoon ci li mu def; ci kaas bi mu feesaloon, feesalleen ko ñaar yoon. Ni mu màggaloo boppam, te dund ci bannex ak yéem, noonu itam joxleen ko metit ak naqar; ndaxte mu naan ci xolam: Maa ngi toog ni buur bu jigéen, duma jigéen ju ñàkk jëkkër, te duma gis muk naqar. Moo tax ay mbugalam dinañu ñew ci benn bés, dee, ak jooy, ak xiif; te dina lakk ba jeex ci safara; ndaxte Boroom bi Yàlla miy àtte moom ku bare doole la. Te buur yi ci suuf, yi ak moom def njaaloo te dund ak moom ci bannex ak yéem, dinañu ko jooy te di ko woyofal, bu ñu gisee saxaaru lakkam, taxaw fu sore ndax ragal metitam, naan: Aka naqari, aka naqari dëkk bu mag ba, Babilon, dëkk bu am kàttan ba! ndaxte ci benn waxtu rekk sa àtte agsi na. Te jaaykat yi ci suuf dinañu jooy te di naqar ci kawam; ndaxte kenn du jëndati seen njënd anymore. Peeñug Yeesu Kirist 18:4–11.

Baat bi ñuy jëfandikoo juróom-ñaar yoon ni “waxtu” ci téereb Daniel, dafay taxawal saa su nekk benn xeetu àtte. Xeetu àtte boobu, mooy li tëdd ci yoon wi ci kàddu gi nga xam ne fa lañu ko jëfandikoo. Ci Daniel saar ñeent, baat bi “waxtu” jëkk a jëfandikoo ngir yégle àtte buy ñëw, muy àtte bu seetlu bi tambalee 22 Oktoobar 1844, mbaa àtte bu jëfandikoo bi tambalee ci yoonu Dibéeri. Ci ñaari mbir yii, àtte bu seetlu walla àtte bu jëfandikoo, ñoom ñépp ay àtte yu di dem kanam ndànk-ndànk lañu. Àtte bu jëfandikoo bu paapas gi tambalee ci yoonu Dibéeri bi ci États-Unis. Loolu mooy màndarga “waxtu” wi àtteb jëfandikoo bu paapas gi tambalee, te “waxtu” woowu mooy “waxtu” bu yëngu-yëngu su mag si ci Peeñu 11, ba seede ya ñaar, yi Shadrak, Meshak ak Abednego di firndeel, ñu leen sànni ci saafara si ngir doon ràññee buy yéeg, ni mbooloom xare bu am doole bu Esekiyel. “Waxtu” woowu mooy bi bind bi feeñee ci miirum Belshazzar.

“Gaal Tarshish” yi, yu mel ni taxawalinu yëngu-yënguwaay yu wàllu dundug xalis ci suuf si, dinañu lab ci biir géeg yi ca jamono jooju, te loolu dina tax jaaykat yi ak buur yu suuf si tiit, ni ci naka la Belshazzar di ko tegtal.

Ci téereb Yoon wi 11, “waxtu” bi mooy bi “ñetteelu musiba” gu Isalaam di ñëw gaaw, te liitu juróomeel bi di suuxat, te xeeti àddina yi mer. Ñetti misaal yooyu yépp di won Isalaam ni mooy jumtukaayu yërmande gi Boroom bi di jëfandikoo ngir matal reyug Belshazzar ca boobu “waxtu.” Belshazzar dees na ko reyoon ak noon yu dugg tegu ci biiram nguuram jaarale ko ci bunt yi ñu bàyyi woon a ubbiku ak yéene ju ñàkk, ni miirug diggante Meksik ak États-Unis bi itam ñu bàyyi ko a ubbiku ak wóomadi, bi “waxtu” bu “yëngu-yëngu su mag” di jege.

Wéral bu metti bi faale gënul ba tax papasi bi am naaf baareem dees na ko wone ci juróom-benn ay aaya yu mujj yi ci Daniel saaru fukki ak benn. Ci aaya yooyu, dees na xamle ñetti tere yu dees na daan bi metti bi faale gënul ba tax papasi bi di jump. Buur bu Běj-gànnar dafay daan ñetti tere ci yoonam ngir jot ci kàttan gu mag gëna kawe, te saa yu nekk daf koy defe ci tere bi: njëkk mooy noonam, ñaareel mooy moroomam, te mujj mooy ki mu nar a neenal. Ki ñëkk a daan mooy Buur bu Běj-saalum, miy melal Mbooloom Sowiyet, noon bu mujj bu Room, miñu daaneel ba indi ko ci suuf ci atum 1989. Ñaareelu tere bi mooy réew mi tedd te mág, mi di moroomu Room mi daane Mbooloom Sowiyet ngir Room, mooy Etazini, mi dees di daan ci “waxtu” wi nuy seet léegi. Gannaaw loolu, ñatteelu tere bi, miñu melal Misra, dafay tektale bi papasi bi nangu nguuram ci kaw ki mu neenal, mooy Mbooloom Xeet yi Benn.

Ci atum 1989, bi ubbiñug ay-kàddu yooyu ame, te gannaaw loolu xam-xamu ay-kàddu yooyu yokku, ñu xàmmi ne Room gu bokkoon ci ña xamul Yàlla, Room bu baapal bi, te gannaaw loolu Room gu jamono jii (mi ñu tektale ni Buur bi ci bėj-gànnar ci juróom-benn benni aaya yu mujj yi ci Daniel saar 11), ku nekk dafa war a daan ñetti tere yu geografi laata mu sampu ne nguur. Ci Room gu bokkoon ci ña xamul Yàlla, ñetti tere yooyu dañu leen tektale woon ni ñetti jubluwaay.

Te benn ñu, amoon benn tuuru bu ndaw buy génn, te mu mág lool ba ëpp, jublu ci bėj-gànnar, ak ci penku, ak ci suuf su neex. Daniel 8:9.

Ndax ci Roomu bu paapa, ñoom dañoo doon ñetti baxam yu waroon a fàttal.

Ma wax seeni yi, te gis naa ne benn ndembeel bu tuuti jóg na ci seen biir; te ñetti ci ndembeel yi jiitu woon, buddees na leen ba ci seen affar; te gis naa ne ci ndembeel boobu am na ay bët yu mel ni bëti nit ak gëmmin gu wax ay wax yu mag. Daniel 7:8.

Ndax Rom gu jamono ji (buur bu bëj-gànnar), miñu tegtal ci juróom-benn ay aaya yu mujj yi nekk ci Daniel fukk ak benn, ñetti tere yi nekkoon mooy buur bu bëj-saalum, suuf su tedd si, ak Misra. Ni ko doon ak Rom gu bokkoon ci jaamono yu xonq ya ak Rom gu paapal gi, ñetti tere yooyu dañoo doon tere yu dëkkal. Rom gu jamono ji, miñu tegtal ni buur bu bëj-gànnar ci juróom-benn ay aaya yu mujj yi nekk ci Daniel fukk ak benn, dafa waroon daan ñetti “xaar”, te ak jëkkëru xaar ba, amoon na fa itam ab “xaar” bu falsafa buñu wàccee ci benn jamono ak ba ñuy daan ab xaar bu dëgg-dëgg. Ci atum 1989, bi buur bu bëj-gànnar daanee Sowiyet Yooniyon bi (buur bu bëj-saalum), “xaar” bu falsafa bi ñuy wax “rideau fer” bi dañu ko wàccee, fekk xaaru Berlin bi itam dañuy ko tas.

Ci “waxtu” àttey yoonu Belshazzar, bi mbind mi nekk ci miir gi, te ay noonam di dugg ci sutura, jaar ci bunt yu ñu wottul, “miir”u xel bu ñuy wax mooy xaajale kërceek nguur, dees na ko dindi; te itam Islaam bu ñetteelu musiba ba dugg na ci sutura, jaar ci “miir” bi ñu bañ a wottu ci diggu bëj-saalumu réew mi tedd.

Bu ñu nooyee “Égipt”, mi tegu ngir melal Mbootaayu Xeeti Àddina, te ñu wàccee “miirug xel” buñuy wax seen nguurug réew, ba xeet yépp ñu dugal leen ci benn nguurug àddina bi jigéenu ndaw gu Tir di jiite, ci booba la xalis di daanu, ba jur yoonu xare ak nootug buuru-boppu fan yu mujj yi. Lu am mën na am ci benn mbedd mi ñuy wax “Wall Street”.

“Xalis bi léegi ñuy jëfandikoo ak njariñu Yàlla ci lu néew te ñu ko téy ci njabootu bopp ak bëgg-bopp, ci lu yàggul dinañu ko sànni ak bépp xar-kanam ca sërriñi suuf ya ak jëg ya. Xalis dina yaqu lu ëpp ci ag solo te bu gaaw, bu dëgg mbir yu ba fàww nekkee feeñu ci kanamu xelu nit.” Welfare Ministry, 266.

Nu yokk sunu njàngat ci mbirum Belshazzar ci bind bi ci topp.

“Tey, ni mu mel ni ci jamonoy Eliya, réddoo bi nekk ci diggante nit ñi di sàmm ndigali Yàlla ak ñi di jaamu yàlla yu dul dëgg, feeñ na bu baax. «Ba kàn ngeen di taxaw ak ñaari xalaat?» la Eliya waxee ak cry; «su fekke ne Aji Sax ji mooy Yàlla, toppleen Ko; waaye su fekke ne mooy Baal, kon toppleen ko.» 1 Buur ya 18:21. Te bataaxal bi ñeel tey mooy lii: «Babilon bu mag bi daanu na, daanu na... Génneen ci moom, yéen sama nit ñi, ngir ngeen bañ a bokk ci ay bàkkaaram, te ngeen bañ a jot ci ay mbugalam. Ndaxte ay bàkkaaram agsi nañu ba asamaan, te Yàlla fàttaliku na ay tooñam.» Peeñu 18:2, 4, 5.”

“Jamono jiitu sorewu na fuññiku ba nattu ci boppu ruu. Dinañu nu ñaax ci sàmm bésub noflaay bu fen bi. Xare bi dina nekk ci diggante ndigali Yàlla ak ndigali nit ñi. Ñi joxe nañu seen bopp ndànk-ndànk ci la àddina laaj te méngoo ak aada yi àddina, ñoom dinañu boole seen bopp ak boroom kàttan yi, gën a dénk seen bopp ci ree, xeeb, jébbalu kaso ak dee. Ci waxtu woowu, wurus wi dina weesoo ak xotoxot bi. Diine ju dëgg ji dina feeñ bu wér, te sësalo ak melokaanam ak taaru fennam. Bëgg-bëgg biddéew bu bari bi nu daan yéemu ci leeram, booba dina fey ci lëndëm. Ñi sol nañu taari kër gu sell gi, waaye soluñu njubteg Almasi, booba

dinañu feeñ ci rusug seen njàngoro bopp.” Prophets and Kings, 187, 188.